

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. στ' 14-21)

Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν.

ΝΗΣΤΕΙΑ, ΣΥΓΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΦΙΛΑΡΓΥΡΙΑ

Μέ τό ἄνοιγμα τοῦ Τριωδίου, ἀλλά καὶ λίγο πρὶν (Κυριακή τῆς Χαναναίας καὶ τοῦ Ζακχαίου) ἡ Ἐκκλησία μᾶς προετοιμάζει γιὰ τὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πού εἶναι περίοδος νηστείας, περισυλλογῆς καὶ ἐντονώτερου πνευματικοῦ ἀγῶνα.

Μέ τὴν Κυριακή τῆς Τυρινῆς, βρισκόμαστε στό κατώφλι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἀνοίγεται μπροστά μας **«τό στάδιο τῶν ἀρετῶν»**, στό ὁποῖο ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας μας, μᾶς καλεῖ νά εἰσέλθουμε, **«ἀναζωσάμενοι τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἀγῶνα»**. Ταυτόχρονα, στό συναξάρι τῆς ἡμέρας, γίνεται **μνεῖα τῆς ἐξορίας τοῦ Ἀδάμ** ἀπὸ τὸν Παράδεισο.

Στό Δοξαστικό τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου ὁ ὑμνωδός, μᾶς παρουσιάζει τὸν Ἀδάμ νά κάθεται ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου καὶ νά θρηνεῖ : **«Ἐκάθισεν Ἀδάμ ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου καὶ τὴν ἰδίαν γύμνωσιν θρηνῶν ὠδύρετο. Οἶμοι, τὸν ἀπάτη πονηρᾷ πεισθέντα καὶ κλαπέντα καὶ δόξης μακρυθέντα! Οἶμοι τὸν ἀπλότητι γυμνόν, νῦν δὲ ἡπορημένον! Ἄλλ' ὧ Παράδεισε, οὐκέτι σου τῆς τρυφῆς ἀπολαύσω, οὐκέτι ὀψομαι τὸν Κύριον καὶ Θεόν μου καὶ Πλάστην. Εἰς γῆν γάρ ἀπελεύσομαι, ἐξ ἧς καὶ προσελήφθην. Ἐλεῆμον, οἰκτίρμον, βοῶ σοι. Ἐλέησόν με τον παραπесόντα»**

Λίγο παρακάτω στό Δοξαστικό τῶν ἀποστίχων, ὁ ἱερός ὑμνωδός παρατηρεῖ ἐξῆς : **«Ἐξεβλήθη Ἀδάμ τοῦ Παραδείσου διὰ τῆς βρώσεως· διό καὶ καθεζόμενος**

ἀπέναντι τούτου ὠδύρετο ὁλολύζων, ἔλεεινῇ τῇ φωνῇ, καί ἔλεγεν. Οἱμοι, τί πέπονθα ὁ τάλας ἐγώ! μίαν ἐντολήν παρέβην τὴν τοῦ δεσπότου, καὶ τῶν ἀγαθῶν παντοίων ἐστέρημαι. Παράδεισε ἀγιώτατε, ὁ δι' ἐμέ πεφυτευμένος, καὶ διὰ τὴν Εὐὰ κεκλεισμένος, ἰκέτευε τῷ σέ ποιήσαντι, κάμέ πλάσαντι, ὅπως τῶν σῶν ἀνθέων πλησθῇσωμαι. Διό καὶ πρὸς αὐτόν ὁ Σωτὴρ· τό ἐμόν πλάσμα οὐ θέλω ἀπολέσθαι, ἀλλὰ βούλομαι τοῦτο σώζεσθαι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· ὅτι τόν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω»

Ὁ Ἀδάμ παραβαίνοντας τὴν ἐντολή τῆς νηστείας (τοῦ νά μή φάγη ἀπό τό δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ) ἐκπίπτει τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ χάνει τόν Παράδεισο, πού εἶναι οὐσιαστικά **ἡ μετά τοῦ Θεοῦ ἀναστροφή καί κοινωνία**. Αὕτη ὅμως ἡ κοινωνία μέ τόν Θεό, ἦταν ἡ ὀμπρέλλα πού τόν θωράκιζε καί τόν προστάτευε ἀπό τίς δαιμονικές δυνάμεις. Χάνοντας αὐτήν τὴν προστασία, ὁ Ἀδάμ καί ἡ ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη, γίνεται ἔρμαιο τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων.

Στό σημερινό Εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα ὑπάρχουν τρεῖς δεσπόζουσες ἔννοιες ἐνός γνήσιου πνευματικοῦ ἀγῶνα: ἡ **συγχωρητικότητα** πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἡ **πραγματική νηστεία** (σωματική, κυρίως δέ πνευματική) καί ἡ **ἀφιλαργυρία** (δηλ. ἡ μετάθεση τοῦ θησαυρισμοῦ ἀπό τὰ ὑλικά στά πνευματικά ἀγαθά).

1. Νηστεία, τό ἰσχυρό ὄπλο τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ.

Ἡ νηστεία εἶναι Θεόσδοτος θεσμός. Δόθηκε ἀπό τον ἴδιο τον Θεό στους πρωτοπλάστους, ως ἀσκησις, που θα συντελούσε στην πνευματική τους πρόοδο. Τώρα μέσα στην Εκκλησία, ἡ νηστεία εἶναι ἓνα ἰσχυρό ὄπλο στά χέρια τοῦ ἀγωνιζομένου Χριστιανοῦ. Εἶναι ἡ **"μάχαιρα, ἣτις ἐκτέμνει ἀπό καρδίας πᾶσαν κακίαν"**. Μέ τὴν νηστεία ἐξυγιαίνεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ **αἴρεται ἡ πεπτωκυία τῆς κατάστασις**, δηλαδή ἀνατρέπεται τό κατεστημένο τῆς πτώσεως. Πρὶν τὴν πτῶση (δηλαδή πρὶν ἀπὸ τό προπατορικό ἁμάρτημα) τροφὴ καὶ ἀπόλαυσις τῆς ψυχῆς ἦταν ἡ κοινωνία μέ τόν Θεό. Τό σῶμα, λόγω τοῦ φυσικοῦ συνδέσμου του μέ τὴν ψυχὴ, ἀπολάμβανε καί αὐτό τοὺς καρπούς τῆς κοινωνίας μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα.

Μετά τὴν πτῶση, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ ἔχασε τὴν κοινωνία τῆς μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα στράφηκε πρὸς τό σῶμα καὶ προσπάθησε σ' αὐτό νά βρεῖ ἐκεῖνο πού ἔχασε. Ἔτσι, ὑποτάχθηκε στίς σωματικές ἡδονές, ἄρχισε νά ἀπομυζᾷ καί νά ταλαιπωρεῖ τό σῶμα καί νά τό ὀδηγεῖ, χωρὶς νά τό θέλει, στήν φθορά καί στήν ἐξαθλίωση.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ πολυφαγία καί ἡ πολυποσία ἐξάπτουν τίς σαρκικές ἐπιθυμίες καί τὰ σαρκικά πάθη. Ἀντίθετα, **ἡ νηστεία κατευνάζει τὰ πάθη**. Ὁ ἀνθρώπος πού νηστεύει, μπορεῖ εὐκολώτερα νά ἐγκρατεῦται καί νά αὐτοκυριαρχεῖται. Μέ τὴν νηστεία ὁ ἀνθρώπος κατευνάζει τίς ἄτακτες κινήσεις τοῦ σώματος καί μπορεῖ εὐκολώτερα ἡ ψυχὴ νά στραφεῖ, μέ τὴν προσευχή, στόν Θεό καί ἔτσι ἀπερίσπαστη νά ἀκούσει τίς ἐντολές Του. **Ἡ προσευχή καί ἡ πνευματική μελέτη** δίνουν πνευματική ἀξία στό ἔργο τῆς νηστείας.

Ἡ ἀληθινὴ νηστεία δέν περιορίζεται μόνον στή στέρηση κάποιων τροφῶν. Δέν εἶναι

τόσον έξωτερική όσον κυρίως έσωτερική μορφή αγώνος. Ή τροφική νηστεία πρέπει νά συνοδεύεται μέ τήν νηστεία όλων τών αισθήσεων, μέ τήν έσωτερική νηστεία τής ψυχής, άπό φαντασίες, σαρκικές έπιθυμίες καί έμπαθείς λογισμούς. «**Άληθής νηστεία, ή τών κακών άλλοτρίωσις (άποξένωση), έγκράτεια γλώσσης, θυμού άποχή, καταλαλιās (κατακρίσεως), ψεύδους καί έπιτορκίας.** Ή τούτων ένδεια (φτώχεια) **νηστεία άληθής καί εύάρεστος τῷ Θεῷ έστί**» ψάλλει σήμερα ή Έκκλησία.

Στο ιδιόμελο του πλ.Α' ήχου της Καθαράς Δευτέρας, ψάλλουμε: «**Έλήλυθε (έφθασε) ή νηστεία, ή μήτηρ τής σωφροσύνης, ή κατήγορος τής άμαρτίας και συνήγορος τής μετανοίας, ή πολιτεία τών άγγέλων και σωτηρία τών ανθρώπων·οί πιστοί ανακράξωμεν· ό Θεός έλέησον ήμάς**».Έπίσης στό ιδιόμελο των άποστίχων τών αΐνων, τής Τετάρτης τής Τυρινής, ό ιερός ύμνογράφος μάς συνιστά: «**Βρωμάτων νηστεύουσα ψυχή μου καί παθών μή καθαρεύουσα, μάτην έπαγάλλει τή άτροφία· ει μή γάρ άφορμή σοι γένηται πρός διόρθωσιν, ως ψευδής μισεΐται παρά Θεοῦ καί τοΐς κακίοις δαΐμοσιν όμοιοῦσαι τοΐς μηδέποτε σιτουμένοις· μή οὔν άμαρτάνουσα τήν νηστεϊαν άχρειώσης, άλλ' άκίνητος, πρός όρμάς άτόπους μένε, δοκοῦσα παρεστάναι έσταυρωμένῳ τῷ Σωτήρι, μάλλον δέ συσταυροῦσθαι, τῷ διά σέ σταυρωθέντι, έκβοῶσα πρός αὐτόν· μνήσθητί μου Κύριε όταν έλθης έν τῇ Βασιλεία σου**».[\[1\]](#)

Γιά νά εΐναι ολοκληρωμένη ή νηστεία, πρέπει νά συνοδεύεται άπό τίς άρετές τής προσευχής καί τής έλεημοσύνης. Διότι, ό άνθρωπος πού νηστεύει, μπορεί εύκολώτερα νά έχει άνάταση ψυχής καί όσα, λόγω τής νηστείας, έξοικονομεΐ, νά τά δίνει έλεημοσύνη. Έτσι, ή νηστεία άνεβάζει τον άνθρωπο, εύκολα στόν Θεό καί άποδεικνύεται γι'αὐτόν άρχή μετανοίας.

2. Ή συγχωρητικότητα, ως προϋπόθεση κάθε καλοῦ έργου.

Ό Χριστός, πρίν μιλήσει γιά τόν τρόπο τής άληθινής νηστείας, έβαλε σάν **θεμέλιο**, πάνω στό όποίο μπορεί νά οΐκοδομηθεΐ κάθε καλό έργο, τήν **συγχωρητικότητα**. Προϋπόθεση τής συγχωρήσεως τών άμαρτιών μας άπό τόν Θεό, εΐναι νά μπορούμε καί έμεΐς νά συγχωρούμε τά άμαρτήματα τών άλλων. Έτσι, άρχίζουμε τήν περίοδο τής νηστείας (στόν πρῶτο κατανυκτικό έσπερινό τήν παραμονή τής Καθαράς Δευτέρας), μέ τόν έσπερινό τής συγγνώμης, ζητώντας καί δίνοντας συγχώρεση στους συνανθρώπους μας. Μέ τόν τρόπο αυτό μπορούμε νά προχωρήσουμε έλεύθεροι άπό κάθε «σύνδεσμο άδικίας» στόν καλό άγῶνα τής νηστείας.

Άν δέν τρῶμε κρέας ή κάποιες άλλες τροφές, **άλλά άλλήλους δάκνομεν καί κατεσθίομεν**» μέ τά πάθη τής ψυχής μας, τό **μίσος**, τήν **μνησικακία** καί τήν **κατάκριση**, τότε ή "φαινομενική" νηστεία μας δέν έχει καμμία άξία, ίσως καί εΐναι επικίνδυνη. Διότι μπορεΐ νά τήν χρησιμοποιήσει ό διάβολος, ως πρόφαση γιά νά μάς πείση, δηλ. ούσιαστικά νά μάς ρίξει "στάχτη στά μάτια", ότι κάτι κάνουμε καί μεΐς, ώστε νά έχουμε μισθόν εύσεβείας.

Τήν πύλη τοῦ σταδίου τών άρετῶν τής Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πρέπει νά τήν

περάσουμε μέ πνεῦμα ταπεινώσεως καί μετανοίας. Οἱ ἀρετές αὐτές πού αὐξάνονται μέ τήν ἀληθινή νηστεία (σωματική καί πνευματική) δέν μποροῦν νά συνυπάρχουν μέ λογισμούς ζήλειας, μίσους καί μνησικακίας. Ἡ ἀληθινή νηστεία συνδέεται μέ τήν ἐπιείκεια καί τήν συγχωρητικότητα. Εἶναι ἡ εὐφορη γῆ πού θά δώσει τήν πλούσια καρποφορία τῆς ἀγάπης.

Ὁ ἀντίποδας τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία «οὐ ζητεῖ τά ἑαυτῆς» εἶναι ὁ ἐγωϊσμός. Ο ἐγωϊσμός εἶναι ἡ "διστραμμένη ἀγάπη", πού ζητεῖ τά ἑαυτῆς, διότι ἔχει ρίζα τήν **φιλαυτία**. **Ἡ νηστεία ταπεινώνει τόν ἄνθρωπο** καί ἄν συνοδεύεται ἀπό ἐντονώτερη προσευχή καί ἐλεημοσύνη μπορεῖ νά τόν χαριτώσει, ὥστε νά ξεπεράσῃ τόν φανερό ἢ κρυφὸ ἐγωϊσμό του καί νά φθάσῃ στήν ἀγάπη.

3. «Μή φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων», ἀλλ' ἐργάζου «ἐν τῷ κρυπτῷ»

Ὁ Χριστός, στήν προσπάθειά Του νά σκιαγραφήσῃ ἕναν τέλειο τύπο ἀνθρώπου, κατέκρινε καί στηλίτευσε περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο πάθος τήν **ὑποκρισία**. Ἔτσι, καί τώρα μᾶς ὑποδεικνύει νά ἐργαζόμεθα τίς ἀρετές (**νηστεία, ἐλεημοσύνη, προσευχή**) μακρὰ ἀπό τά μάτια τῶν ἀνθρώπων, «ἐν τῷ κρυπτῷ», μέ τήν ὑπόσχεση ὅτι «ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ» τήν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν Του «ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ». Διαφορετικά ἡ ἄσκηση τῶν ἀρετῶν πού ἔχει κίνητρο τήν "ἀνθρωπαρέσκεια" δέν θα ἔχει μισθό, διότι τόν μισθό τόν παίρνει κανεῖς ἀπό τά **"μπράβο"** τῶν ἀνθρώπων.

Συμπερασματικά, μποροῦμε νά ποῦμε, ὅτι δέν πρέπει νά τηροῦμε τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ γιά νά εἰσπράξουμε τόν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά ἀπό ἀγάπη στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί διότι μέ τήν τήρησή τους κάνουμε πνευματική πρόοδο καί ἐπιτελοῦμε τό «καθ' ὁμοίωσιν» πού εἶναι ὁ σκοπός τῆς δημιουργίας μας.

«Σύ δέ νηστεύων, ἄλειψαί σου τήν κεφαλὴν καί τό πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μή φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων». Ὁ στίχος, ἐκτός ἀπό τό προφανές νόημα πού ἔχει τό «ἄλειψαί σου τήν κεφαλὴν καί τό πρόσωπόν σου νίψαι» πού εἶναι ἡ ἀποφυγή τῆς ἐπιδεικτικῆς ἐμφανίσεως τοῦ νηστεύοντος, ἔχει καί κάποιο βαθύτερο νόημα. Τό πρόσωπο πού νίπτεται εἶναι "ὁ ἐσωτερικός ἄνθρωπος τῆς καρδιάς", ὁ ὁποῖος νίπτεται μέ τά δάκρυα τῆς μετανοίας, ἐνῶ ἡ κεφαλὴ πού ἀλείφεται εἶναι ὁ νοῦς, πού μέ τήν προσευχή ἐλκύει τήν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Αὐτά τά δύο ἐσωτερικά ἔργα (δηλ. ἡ κρυφὴ ἐργασία γιά τήν κάθαρση τῆς καρδιάς καί ἡ ἀναφορά τῆς ψυχῆς, διά τῆς προσευχῆς, πρὸς τόν Θεό) εἶναι ἐκεῖνα πού κατακαίουν τήν ὑποκρισία στή ρίζα της, διότι γίνονται **«ἐν τῷ κρυπτῷ»** καί **«ὁ Πατήρ ὁ οὐράνιος»** θά τά ἐπιβραβεύσῃ **«ἐν τῷ φανερῷ»**.

4. Ἀφιλαργυρία, ὁ τελικός καρπός τῆς νηστείας.

Ὁ ἄνθρωπος, πού ἀγαπᾷ τό σῶμα του περισσότερο ἀπό τήν ψυχὴ του, φοβᾶται νά τοῦ στερήσῃ, ὅτιδήποτε ἀπό τά πράγματα πού ἐκεῖνο ἀγαπᾷ. Ἔτσι, γίνεται δέσμιος **τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν** καί τῆς **φιληδονίας**. Μετά ὅμως τήν φιληδονία, ἔπεται ἡ **φιλοκτημοσύνη** καί ἡ **φιλαργυρία**.

Ἐπειδὴ ὅλα τὰ ὑλικά πράγματα φθείρονται, παληώνουν καὶ χάνουν τελικά τὴν ἀξία τους ἢ γίνονται βορά κλεπτῶν καὶ διαρρηκτῶν, ὁ ἄνθρωπος πού διακατέχεται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς φιλοκτημοσύνης καὶ τῆς φιλαργυρίας, κατατρύγεται ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν μέριμνα τῆς διασφάλισέως τῶν ἀγαθῶν του ἀπὸ ἐνδεχόμενη ἀπώλεια. Ἔτσι, **"θησαυ ρίζοντας θησαυρούς ἐπὶ τῆς γῆς"** χάνει τὸν πνευματικό του προσανατολισμό πρὸς **«τό καθ'ὁμοίωσιν»**, πρὸς τοὺς οὐράνιους καὶ ἄφθαρτους θησαυρούς καὶ αἰχμαλωτίζεται στὰ ὑλικά ἀγαθὰ, στὴν ὕλη.

Ἀντίθετα, αὐτός πού ξεκινᾷ τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας γίνεται ὀλιγαρκής. Μπορεῖ νὰ μεταμορφώσει τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας, πού τὸν καθιστᾷ δέσμιος τῶν ὑλικῶν πραγμάτων, σὲ ἀγάπη γιὰ τὰ οὐράνια, γιὰ τοὺς οὐράνιους θησαυρούς. Διασφορετικά, ἡ νηστεία του δέν θά ἔχη πνευματικό ἀποτέλεσμα. **Θά καταστεῖ "δίαιτα"**, δηλ. μία ἐπιπλέον ἐκδήλωση τῆς φιλαυτίας του. Διότι, θά ἀποβλέπει μόνο στὴν ἐξωτερικὴ αἰσθητικὴ καὶ ὑγιεινὴ τοῦ σώματος καὶ δέν θά ἔχει "μισθό" γιὰ τὴν ψυχὴ του.

Σὰν συμπέρασμα, μποροῦμε νὰ ποῦμε **ὅτι νηστεύουμε, ὄχι γιατί δέν ἀγαποῦμε τὸ σῶμα-ἢ νηστεία πρέπει νὰ εἶναι παθοκτόνος καὶ ὄχι σωματοκτόνος - ἀλλὰ γιατί περισσότερο ἀγαποῦμε καὶ δίνουμε προτεραιότητα στὴν ψυχὴ**, τὴν ὁποία θέλουμε νὰ γίνῃ **"Ναός τοῦ ἐν ἡμῖν Ἁγίου Πνεύματος"**. Περιφρονοῦμε τοὺς **«θησαυρούς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν»**, διότι προτιμοῦμε τοὺς **«θησαυρούς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδέ κλέπτουσιν»**. Περιφρονοῦμε τὰ ὑλικά ἀγαθὰ πού φθείρονται, γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, πού εἶναι ἄφθαρτα καὶ αἰώνια. Ἀμήν.

[\[1\]](#) Δηλαδή, απέχουσα ψυχὴ μου ἀπὸ τροφές καὶ μὴ οὐσα καθαρὴ ἀπὸ πάθη, μάταια χαίρεις γιὰ τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τροφές. Διότι ἀν αὐτὴ δὲν γίνεται ἀφορμὴ γιὰ διόρθωσή σου, μισεῖται ἀπὸ τὸν Θεό ὡς ψεύτικη καὶ ἐξομοιώνεσαι τότε με τοὺς δαίμονες, οἱ ὁποῖοι δὲν τρῶνε ποτέ. Μὴ λοιπὸν ἀχρηστεύσεις τὴν νηστεία σου αμαρτάνουσα, ἀλλὰ μέινε ἀκίνητη πρὸς τις ἄτοπες ορμές σαν νὰ παρειαυρικόσουν στὸν Σταυρωμένο Χριστό, μάλλον δὲ νὰ συσταυρωνόσουν με Αὐτόν ἀνακράζουσα τὸ **«μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ Βασιλείᾳ σου»**